

Camilla Pettersson
camilla.pettersson@mfof.se
Maria Wikström
maria.wikstrom@mfof.se

Finansdepartementet 103 33 Stockholm
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.ea.e3@regeringskansliet.se
mats.e.johansson@regeringskansliet.se.

Betänkande SOU 2020:46 En gemensam angelägenhet

(Dnr Fi2020/03418)

Synpunkter på materialet

1.5 Avgränsningar och plan för betänkandet

Nya undersökningar som bör beaktas

I kapitlet, s. 133, finns att läsa att ”Om det finns lagar som upprätthåller omotiverad diskriminering, bör detta uppmärksammas och rättas till även om antalet berörda är litet”.

I Namnlag (1982:670) regleras hur ett namnbyte kan ske. Barn som lever i skyddade boenden och ibland även under skyddad identitet på grund av de levit i en hemmiljö där våld förekommit, kan ha behov av att byta efternamn för att inte riskera att bli hittade och utsättas för ytterligare fara för deras liv. Nuvarande namnlagstiftning kräver båda vårdnadshavarnas godkännande, alternativt ett domstolsbeslut för en namnändring. I bägge fallen får den våldsutövande föräldern/vårdnadshavaren kännedom om ändringen och det nya namnet. MFoF anser att detta förhållande bör åtgärdas för att säkerställa barnens trygghet och en uppväxt fri från våld.

7.3 Familjeförhållanden

Nya undersökningar som bör beaktas

I kapitlet, s. 278, beskrivs mödra- och barnhälsovårdens hälsokontroller av mamma och barn samt hur ohälsa i barndomen samvarierar med problem längre fram i livet. Barnhälsovården screenar alla mödrar för post-partum depression cirka 6-8 veckor post-partum. MFoF anser att screening för post-partum depression hos icke-födande förälder behöver utredas utifrån de forskningsresultat som framkommit. Nyligen framtagna studier visar att förekomsten hos post-partum depression hos fäder är hög men debuterar senare än hos mödrar. En deprimerad förälder tenderar att ge barnet mindre stimulans och vara mindre lyhörd för barnets behov, vilket kan leda till långsammare utveckling. En obehandlad depression kan leda till aggressiva beteenden och grov försummelse av barnet, särskilt om barnet har svårt att exempelvis sova lite eller gråter mycket.

10.3 Separation

I kapitlet, s.408, finns det att läsa att ”I vissa relationer leder dock konflikten till våld”. Våld i nära relation tolkas därmed som en förlängning av konflikter, vilket MFoF motsätter sig. En konflikt i en jämställd relation kännetecknas av att båda parterna har lika stor makt, vilket inte är fallet vid våld i nära relation där kontroll och makt är en viktig drivkraft för våldsutövaren. Genom fysiskt, psykiskt, sexuellt och materiellt våld kontrolleras offrets beteende och handlingsfrihet. Information om våld i nära relation och dess mekanismer finns att läsa här: <https://nck.uu.se/kunskapsbanken/amnesguider/vald-i-nara-relationer/forovare/>

10.4 Hälsa i vuxenlivet

Nya undersökningar som bör beaktas

Våld i nära relation innebär stora kostnader för den enskilde såväl som för staten och har en stark negativ påverkan på jämlikheten. För en jämlik hälsa föreslår MFoF att utbildning och tydligare riktlinjer av sambandet mellan våld i nära relation efter kvinnors barnafödande tas fram. Dessa bör rikta sig till hälso- och sjukvård, barnhälsovård, förskola och socialtjänst.

Flertalet studier visar på att våldet mot kvinnor ökar under graviditeten och även efter barnet är fött. I betänkandet ”En gemensam angelägenhet” beskrivs det att kvinnor har sämre hälsa och är sjukskrivna i större omfattning än män och att sjuktalen ökar för kvinnor efter barnafödandet.

Det finns även flertalet studier som påvisar samband mellan utsatthet för relationsvåld och sämre hälsa. Relationsvåldet kan ge både fysiska och psykiska trauman som i sin tur kan orsaka psykisk ohälsa uttryckt som posttraumatiskt stressyndrom (PTSD), ångest, depression, självmordsbenägenhet eller missbruk och leda till kroppsliga symtom som kronisk smärta eller mag-/tarmproblem. De negativa konsekvenserna av relationsvåld förefaller också att vara långvariga.

Synpunkter på rekommendationer och förslag

17:3:2 Styrning och ledning av förskola och skola

Obligatorisk förskola från 3 år, särskilda insatser för barn med utländsk bakgrund, s. 599.

MFoF tillstyrker förslag och rekommendation.

Nya undersökningar som bör beaktas

För att tidigt möta barn i behov av stöd och främja en jämlik hälsa föreslår MFoF en översyn av skollag (2010:800) 3 kap. 6 § och 8 kap. 8 §. Förskolan saknar till följd av skollagens utformning kompetenser och uppdrag att utreda, åtgärda samt följa upp behov av särskilt stöd vilket innebär att viktiga stödinsatser kan dröja tills barnet börjar förskoleklass.

17.3.6 Uppsökande kulturpolitik

Kulturskolor. s. 625

MFoF tillstyrker förslaget

Nya undersökningar som bör beaktas

Det statliga stödet bör innefatta villkor om lokala analyser av målgruppens behov. Utan analys är risken stor att de faktorer som försvårar deltagandet för gruppen kvarstår och att statliga stödet missar målet.

31 Författningsförslag

Förslag till förordning om ändring i alkoholförordning (2010:1636), s 997

MFoF tillstyrker förslaget

Nya undersökningar som bör beaktas:

MFoF anser att ytterligare ett varningsalternativ i Alkoholförordningen som anges vid 31.7, förslag till förordning om ändring i alkoholförordning (2010:1636) bör utredas, ett alternativ som upplyser om alkoholens påverkan på föräldraförmågan. Alkohol, även i måttliga mängder, försämrar den vuxnes omdöme, uppfattnings- och reaktionsförmåga. Alkohol begränsar förmågan att uppmärksamma barnets behov. Det finns ett starkt samband mellan alkoholbruk hos föräldrar och kroppslig bestraffning av barn.

I detta ärende har Generaldirektör Per Bergling varit beslutande. Utredarna Camilla Pettersson och Maria Wikström har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Carolina Holting deltagit.